

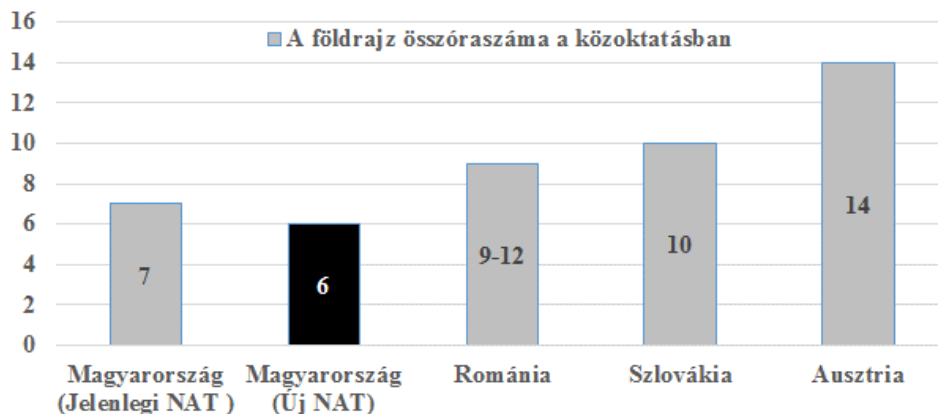
A Magyar Földrajzi Társaság kritikai észrevételei, javaslatjai az új Nemzeti Alaptanterv tervezetével kapcsolatban:

A NAT 2018. augusztus 31-én napvilágot látott tervezete, és egyben a **Magyar Földrajzi Társaság véleménye szerint** is, jelenlegi globális és hazai környezeti, gazdasági, társadalmi folyamatok megértése, és elemzéséhez nélkülözhetetlen tantárgy a földrajz. Egyetértünk a NAT-ban megfogalmazott alapelvekkel, melyek szerint **a földrajznak egyedi, megkerülhetetlen szerepe van a jelenlegi világgazdasági, társadalmi, és pénzügyi folyamatok** (Pl. migráció, demográfiai folyamatok) **bemutatása mellett jövő nemzedékének hazaszeretetre nevelésében** (Európa, a Kárpát-medence, a hazai, a szülőföld földrajzának bemutatásában), a **környezeti nevelésében** (globális környezeti problémák bemutatásában).

Megdöbbenéssel vettük tudomásul, - egyben egy tantárgyunkat régóta sújtó negatív oktatáspolitikai döntéssorozat újabb állomásának látjuk, - hogy miután az 1995-ös kormányzat által készített NAT, drasztikusan csökkentette a földrajz óraszámát, miután 2014-től már nem lehet előrehozott érettségít tenni földrajzból, miután 2016-tól a szakgimnáziumok kb. 70%-ában szűnt meg önálló tantárgyként a földrajz, **a NAT jelen tervezete minimális szintre kívánja zsugorítani a földrajz tanítás súlyát a köznevelésben!**

Érthetetlen, és teljességgel elfogadhatatlan, hogy a földrajz előírt kötelező összóraszámát, csökkenteni kívánják 7-ről 6-ra, hisz a földrajz fejlesztési és nevelési céljainak elérését, a helyesen felvázolt tantervi elvárások teljesítését, a módszertani megújulást a gyakorlatban már jelenleg is megoldhatatlanná teszi tantárgyunk európai szinten is példátlanul alacsonyra szorított órakerete!

A földrajz tantárgy összóraszám Magyarországon és a környező országokban

Nem értjük, egyben elfogadhatatlannak tartjuk, hogy míg a földrajz óraszám például Ausztriában megegyezik a történelemével (14) addig Magyarországon a tervezet szerint annak mindössze egyharmada lenne (18 vs. 6). Holott a jelenlegi világunk térbeli gazdasági, társadalmi és globális környezeti folyamatainak bemutatására hivatott földrajz legalább annyira fontos és fajsúlyos tantárgy kellene, hogy legyen a magyar köznevelésben, mint a múltunkkal foglalkozó történelem!

Meggyőződésünk, hogy a földrajz oktatási és nevelési feladatainak kiszorítása a közoktatásból hosszútávon jelentős gazdasági versenyhátrányt jelent majd a szomszédos országokkal szemben!

Mi is kellene, hogy legyen a földrajz tantárgy szerepe, küldetése a 21. századi magyar köznevelésben?

- A földrajz lenne az a tantárgy, amely **kulcsszerepet kap a hazaszeretetre nevelésben**, a határainkon túli **nemzeti összetartozás** érzésének kialakításában. Hisz hogyan szeresse a hazáját az, aki nem is ismeri azt? A földrajz tantárgynak kulcsszerepe van a lokálpatrióta nevelésben, a helyismeretek átadásán túl a helyi közösségért kifejtett aktivitás fejlesztésében.
- A földrajz lehetne az a tantárgy, amely a leghivatottabb bemutatni napjaink **demográfiai folyamatait**, többek közt a népesség kor, nemzetiség és vallás szerinti összetételének változásaival, a népességfogyással kapcsolatos ok-okozati összefüggéseket és ennek következményeit, kiemelve a társadalom legfontosabb alappilléreinek, a **családnak**, mint értéknek a szerepét, megvilágítva egyszersmind korunk **migrációs folyamatainak háttérét és várható következményeit**.
- A földrajz az a tantárgy, amely tartalmilag hosszabb idő óta magában foglalja és továbbra is szeretné felvállalni napjaink **pénzügyi, gazdasági folyamatainak bemutatását**, hogy a jövő nemzedékei felelősségteljesen, előrelátóan tervezzék pénzügyeiket.
- A földrajz lehetne az az egyetlen tantárgy, amely összefüggéseiben, **a szintézis alkotás igényével mutatná be a globális környezeti problémákat** azáltal, hogy a szintetizáló gondolkodást fejlesztve **hidat képezne természet és társadalomtudományok között**.
- A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 dokumentum a földrajz tantárgytól **várná el**, hogy kialakuljon az igény a jövő nemzedékeiben **a belföldi turizmus helyszíneinek** felkeresése iránt.
- **A jövő földtudományi, gazdaságtudományi szakemberei** A földrajz tantárgy keretein belül találkoznak (illetve találkoznának) először jövőbeli szakmájuk alapjaival. **A földrajz óraszámának további csökkentése veszélyezteti a jövő geológus, hidrológus, meteorológus, közigazgató, közigazgatási, fejlesztéspolitikai és szociológiai stb. szakemberképzésének közoktatásbeli megalapozását!**

Véleményünk szerint mindezeket a feladatokat és az egyébként jogos tantervi elvárásokat a földrajz csökkentett óraszámával nem lesz képes hatékonyan teljesíteni!

Az új NAT-ban megfogalmazott, és általunk is támogatott módszertani változásokat (projekt munka, kritikai gondolkodást fejlesztő vita, szerepjáték stb.) **teljesen ellehetetlenítené tantárgyunk tovább csökkenő óraszámát**, hiszen a NAT által is javasolt diák-domináns munkamódszerek sokkal időigényesebbek, mint a hagyományos, a 21. század iskolájában már idegenül ható frontális osztálymunka.

Kérjük, hogy fent felsorolt indokaink módosítsák a NAT jelenlegi tervezetét, és a mellékletben csatolt javaslataink alapján! Növeljék a földrajz tantárgy előírt kötelező óraszámát a tanulói összes óraterheléseket nem növelve legalább 9 órára a közoktatásban! A földrajz tantárgy csak így lesz képes segíteni gyorsan változó világunk társadalmi-gazdasági és környezeti folyamataiban történő eligazodást! Csakis így lesz képes megismertetni a saját hazáját, és a Kárpát-medencét a jövő nemzedékével, **csakis a jelenleginél magasabb órakeretben képzelhető el földrajzoktatás tartalmi, módszertani megújulása!**

Budapest, 2018. szeptember 7.